

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI A JEHO ZDRAVÍ

Bezpečí člověka a mimořádné situace.
Dopravní výchova. První pomoc. Krizové
situace. Integrovaný záchranný
systém. Globální problémy lidstva - příčiny a
následky. Média a reklama

Mimořádné události (sitauce)

- Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací

KRIZOVÉ SITUACE

- *„škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“*

Krizové stavy

- **Stav nebezpečí:** Tento stav může vyhlásit kterýkoliv hejtman kraje nebo primátor (pro Prahu) a to tehdy jsou-li v *případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému*. Doba po kterou může vyhlášený stav trvat je omezena na 30 dní, ovšem v případě potřeby a pádných důvodů je možno požádat vládu o její prodloužení.
- **Nouzový stav:** Pokud důvody pro vyhlášení stavu nebezpečí nepominuly, naopak jejich intenzita přesáhne hraniční mez a již nesplňují kritéria pro stav nebezpečí je třeba vyhlásit vyšší stupeň ohrožení a to nouzový stav, ten vyhlašuje vláda v *případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost*.
- **Stav ohrožení státu:** V případě, že je *bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy, je parlamentem České republiky vyhlášen stav ohrožení státu*. Pro vyhlášení tohoto stavu je třeba, *aby s jeho vyhlášením souhlasila nadpoloviční většina všech poslanců a nadpoloviční většina všech senátorů*.
- **Válečný stav:** Jedná se o nejzávažnější stav. Je vyhlašován parlamentem České republiky v situaci, *kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení*.

Dělení MU z hlediska příčiny

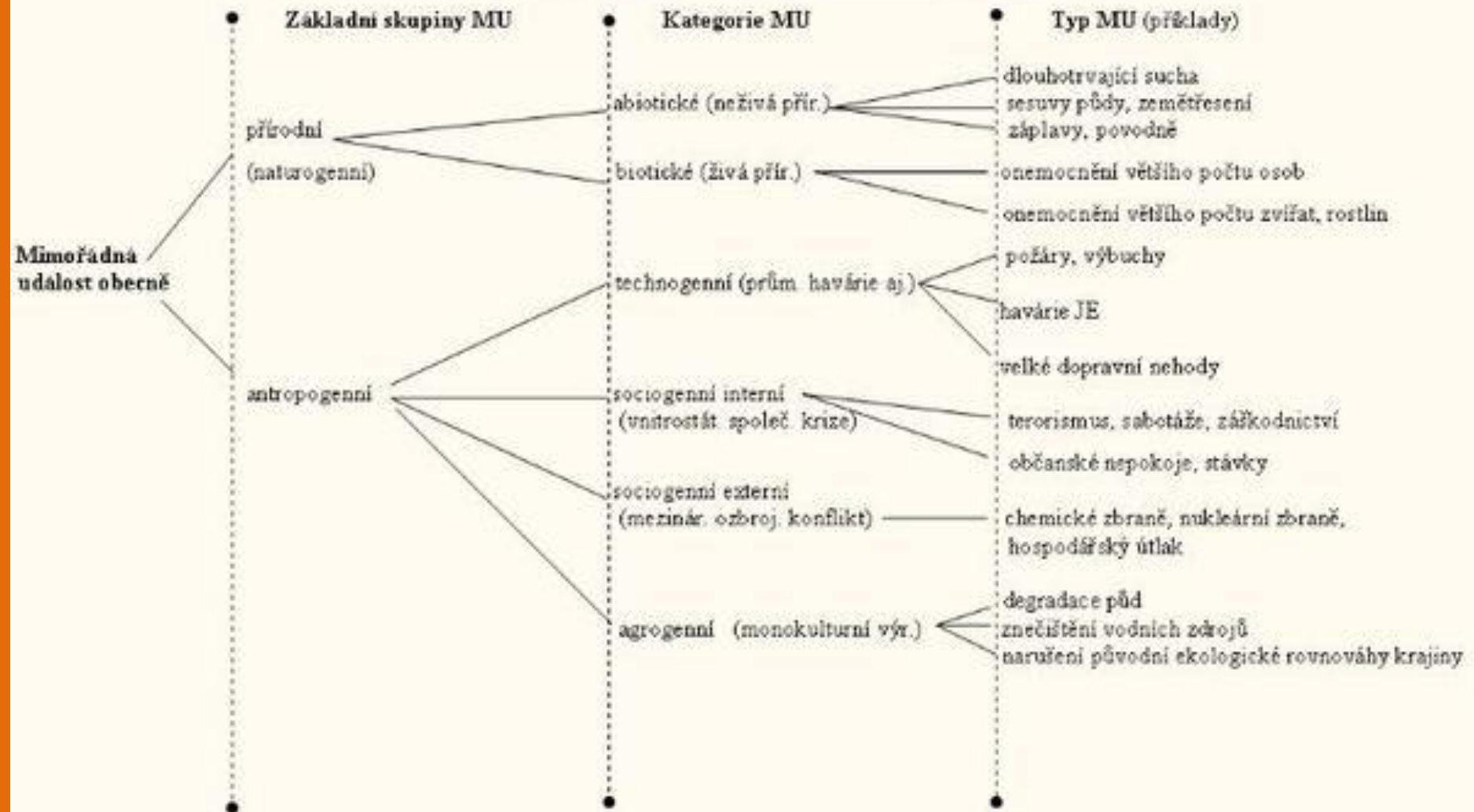
- události vzniklé z **nedostatku** nebo **naopak z nadbytku** hmot, energií či informací
- **1)** mimořádné události vyvolané **přírodními jevy** (lokální, globální)
 - **abiotické** (např. vichřice, požáry způsobené přírodními ději)
 - **biotické** (např. epizootie, přemnožení škůdců)
- **2)** mimořádné události vyvolané **lidským činitelem**
 - **vojenské** (vojenské napadení státu)
 - **nevojenské** (nepokoje, sociální či ekonomické příčiny)
 - **neúmyslné** (např. technická závada, havárie, nedbalost)
 - **úmyslné** (např. sabotáž, terorismus, válka)
- **3)** mimořádné události vyvolané **smíšenými příčinami** (změna podnebí vlivem produkce skleníkových plynů)

Dělení MU z hlediska závažnosti

- **Stupně poplachu**
- 1. stupeň – 0 až 10 postižených (jednotlivci)
- 2. stupeň – 11 až 100 postižených
- 3. stupeň – 101 až 1000 postižených
- zvláštní stupeň – nad 1000 postižených

Klasifikace

Způsob použitého třídění mimořádných událostí

Integrovaný záchranný systém (IZS)

- koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Základním právním předpisem je zákon 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému
- **Základní složky:** Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (dobrovolní hasiči, podnikoví hasiči), poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky
- **Ostatní složky:** obecní/městské policie, vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, Záchranný tým Českého červeného kříže, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím, např. Akademie dobrovolných záchranářů ČR, z.s., Horská služba ČR

IZS

150

155

158

Evropské číslo tísňového volání

112

Volání na tísňovou linku

- **Při volání na linku tísňového volání je vhodné:** - zachovat klid, - najít si bezpečné místo, odkud se může telefonovat na linku tísňového volání, - vyčkat přihlášení operátora.
- **Jestliže se ozve jiná složka, než byla volána, nezavěšovat.** Je možné, že bylo omylem voláno na jiné číslo - např. 155 místo 150. Buď bude hovor přepojen na správné dispečerské pracoviště, nebo bude požadavek zaznamenán dispečerem a ihned předán příslušné složce.
- **Stručně a jasně popsat situaci,** zejména uvést:
 - - jméno a příjmení, - číslo telefonu, ze kterého je voláno, - co se stalo, - kdy se událost stala, nebo zda se právě děje, - kolik osob potřebuje pomoc, kde je pomoc vyžadována - pokud možno úplná adresa.
- **V případě, že se událost stala na jiném místě, než ze kterého je voláno, uvést tato skutečnost,** - upozornit operátora na potenciální nebezpečí, která se na místě nacházejí (např. nebezpečí výbuchu, nebezpečné látky apod.) a na komplikace v dojezdové trase - neprůjezdná cesta aj., - podle požadavku dispečera uvést další potřebné údaje, - vždy postupovat dle pokynů a rad operátora, - nezavěšovat, dokud k tomu operátor nevyzve, - ponechat si telefonní linku volnou pro možnou další komunikaci.
- **Operátor může kontaktovat volajícího za účelem zjištění dalších informací nebo poskytnutí dalších rad,** - pokud se situace na místě změní (zhorší nebo zlepší), opětovně volat znovu na tísňovou linku a podat o tom zprávu.

Obecné zásady chování při vzniku mimořádných událostí

- Nepodceňovat situaci: život a pak majetek
- Postup **mimo povodně a zemětřesení**:
- Okamžitě se ukryjeme.
- Vyhledáme ukrytí v nejbližší budově. Tou může být veřejná budova i soukromý dům.
- Jestliže cestujeme automobilem a uslyšíme varovný signál, zaparkujeme automobil a vyhledáme úkryt v nejbližší budově.
- Když jsme v budově, zavřeme dveře a okna.
- Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíme pravděpodobnost vlastního zamoření.
- Zapneme rádio pro informace

Evakuace a její řízení

- Evakuaci je oprávněn nařídit (v rámci svých kompetencí) **velitel zásahu** při záchranných pracích, **zaměstnavatel** pro svůj objekt, **starosta obce** v rámci území své obce, **starosta obce s rozšířenou působností** pro svůj správní obvod ORP a **hejtman kraje** pro část území svého kraje.
- **Jak se dozvíte o připravované evakuaci?**
- **Hrozí-li nebezpečí z prodlení** - např. hrozba výbuchu, úniku nebezpečné látky, destrukce objektu, přívalová vlna při zvláštní povodni - dozvíte se z **místního rozhlasu**, není-li zřízen, tak z **radiovozdů policie / městské policie**, od **zaměstnavatele** či **správce objektu**.
- **Nehrozí-li nebezpečí z prodlení** - např. přirozená povodeň, dlouhodobý kolaps dodávek energií - kromě výše uvedených způsobů se dozvíte také z médií, zvl. z **České televize** a **Českého rozhlasu**.

Evakuace

- Při opuštění bytu nebo rodinného domu v případě nařízené evakuace:
- uhasíme otevřený oheň v topidlech,
- vypneme elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček),
- uzavřeme přívod vody a plynu.
- ověříme, zda i sousedé vědí, že mají opustit byt.
- dětem vložíme do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou.
- kočky a psy si můžeme vzít s sebou.
- ostatní domácí zvířata, včetně exotických zvířat, ponecháme doma a dobře je předzásobíme vodou a potravou.
- vezmeme si evakuační zavazadlo, zamkneme byt a dostavíme se na určené místo.

Evakuační zavazadlo

- PĚT HLAVNÍCH SKUPIN
- jídlo a pití + nádobí,
- cennosti a dokumenty,
- léky a hygiena,
- oblečení a vybavení pro přespání,
- přístroje, nástroje a zábava.

1) Jídlo a pití

- Do první skupiny patří zejména **trvanlivé a dobře zabalené potraviny, pitná voda** (vše na 2-3 dny pro každého člena domácnosti), **krmivo** pro domácí zvíře, které berete s sebou, **hrnek nebo miska, příbor a otvírák na konzervy**.
- V případě, že máte individuální dietetický režim (např. bezlepková dieta, vegetariánství apod.), počítejte s tím, že v místech náhradního ubytování s hromadným zajištěním stravování bude možné Vám vyjít vstříc jen v omezené míře. Mějte tedy své speciální potraviny s sebou v dostatečném množství.

2) Cennosti a dokumenty

- Do druhé skupiny řadíme osobní dokumenty (rodný list, občanský průkaz, cestovní pas, kartu zdravotní pojišťovny), jiné důležité dokumenty (pojistné smlouvy, stavební spoření, smlouvy o investicích, akcie) a peníze v hotovosti + platební karty.

3) Léky a hygiena

- Ve třetí skupině nesmí chybět především pravidelně užívané **léky** nebo **zdravotní pomůcky**, také doporučujeme vitamíny a běžné doplňky stravy. Dále si vezměte běžné **hygienické potřeby** v přiměřeném množství.

4) oblečení a vybavení pro přespání

- Čtvrtá skupina zahrnuje **oblečení** odpovídající danému ročnímu období, **náhradní prádlo a obuv, spací pytel, karimatku, pláštěnku nebo deštník.**

5) přístroje, nástroje a zábava

- V páté skupině je důležitý především **mobilní telefon s nabíječkou, FM rádio** (stačí ve formě MP3 přehrávače apod.) s nabíječkou nebo bateriemi, **svítilna, zavírací nůž, šití, psací potřeby** a dále předměty pro vyplnění volného času - **knihy, hračky pro děti, společenské hry.**

Balení EZ

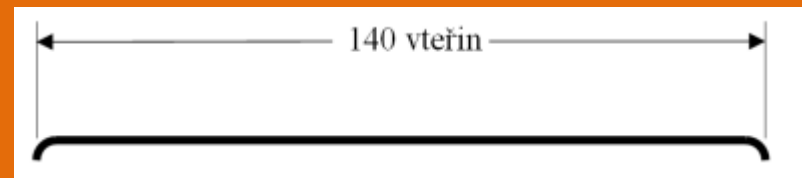
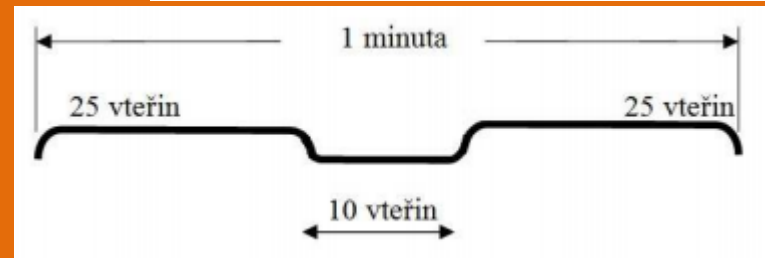
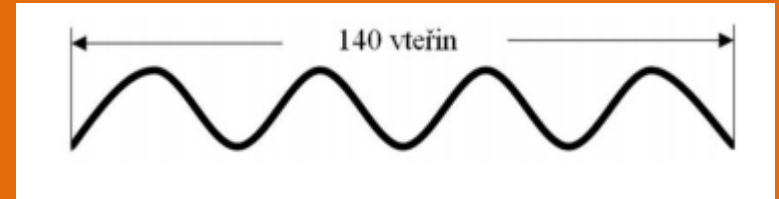
- Je velmi pravděpodobné, že při vyhlášení evakuace budete v časové tísní a stresu. Při balení proto **zvažujte priority**.
- Obecně **nejdůležitější jsou předměty, zařazené do druhé a třetí skupiny**. Vše ostatní Vám může v případě nouze někdo v místě náhradního ubytování půjčit.
- Při balení se snažte **využít co nejlépe omezený prostor** zavazadla (ponožky do bot, konzervy do nádob apod.), pokud Vám zbude místo, přibalte věci, které jste ochotni půjčit nebo věnovat jiným (potravinu, oblečení, hračky...).
- Každé zavazadlo opatřete **cedulkou se jménem, adresou a číslem mobilního telefonu majitele**. Cedulku se jménem a adresou dejte do kapsy i malým dětem.

Chování při bouřce

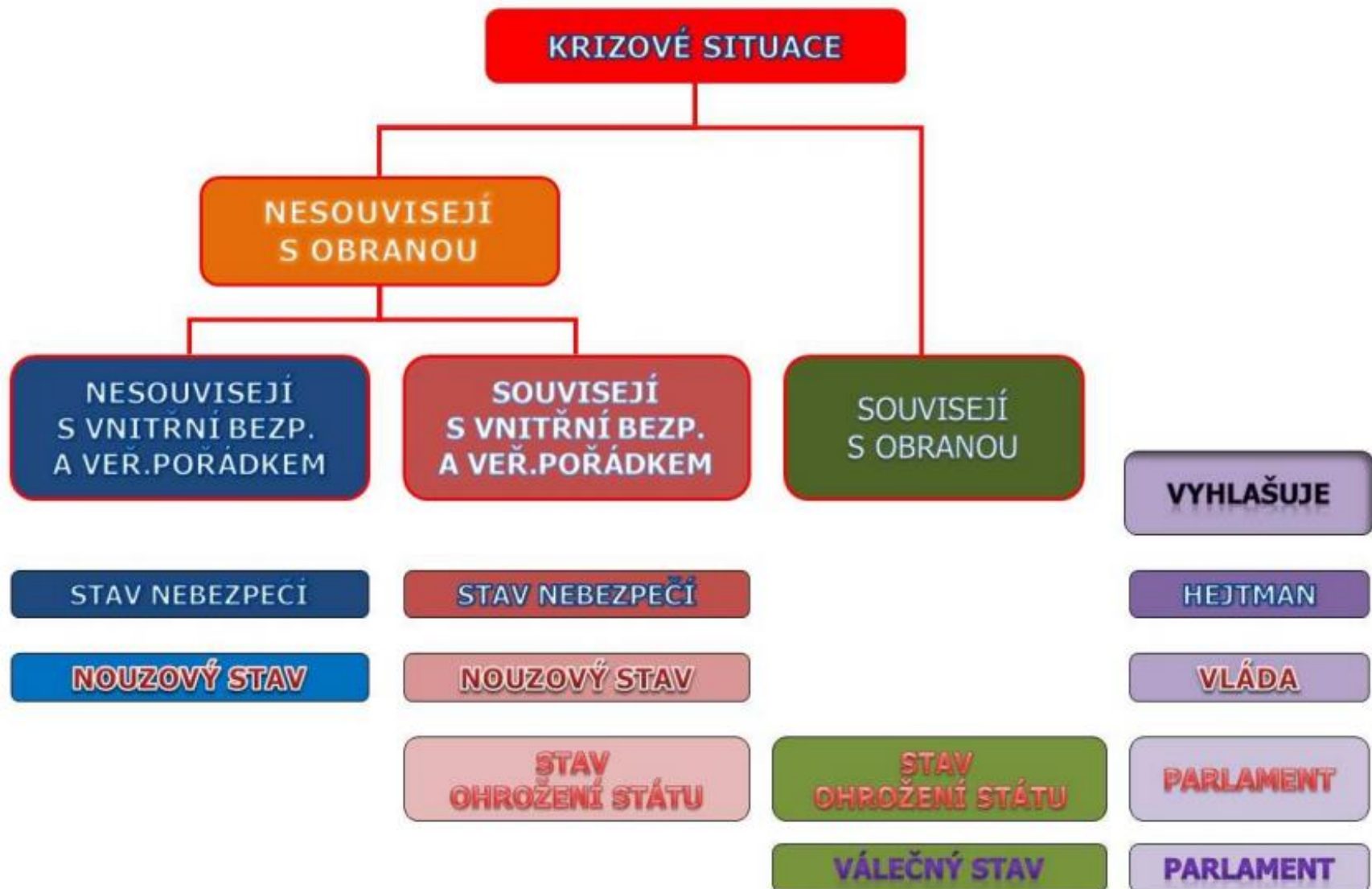
- Pokud nás bouřka zastihne **v budově**: - zavřete okna, zdržujte se uprostřed místnosti na suchém místě, dále od kamen, vodovodu, elektrického vedení, zásuvek, elektrických spotřebičů a telefonů, - abychom zabránili poškození domácích přístrojů, je nejlepší vypnout je ze sítě a to zejména ty, jejichž součástí je obrazovka, - nesahejte na zařízení koupelen vzhledem k tomu, že kovové vodovodní a odpadové trubky mohou vést elektřinu, nepouštějte vodu.
- Pokud nás bouřka zastihne **ve volném prostoru**: - nejlepší je přerušit některé činnosti a vyhledat spolehlivý úkryt, - neschovávejte se pod osaměle stojícím stromem, - vyhněte se volným otevřeným prostranstvím,
- - pokud vás bouře zastihne znenadání **na volném prostranství**, vyhledejte příkop nebo prohlubeň a v podřepu s nohama u sebe přečkejte bouřku, - pokud se ukryjete v jeskyni, jděte co nehlouběji, nikdy nezůstávejte blízko vchodu do jeskyně, - neschovávejte se pod různými převisy (skalními či půdními), hrozí velké riziko zasažení bleskem, - vyhněte se vodním plochám. V žádném případě se za bouřky nekoupejte v otevřených vodních nádržích a jezerech, neprovozujte vodní sporty! - vyhněte se vyvýšeným místům, - zcela nevhodným úkrytem jsou malá stavení bez hromosvodu nebo velká stavení s porušenou statikou.
- Pokud nás bouřka zastihne **v autě**: - zůstaňte uvnitř, - dveře a okna nechte zavřená, - plechová karoserie vám poskytne dostatečnou ochranu, - nevystupujte z auta, zejména jsou-li pneumatiky a vozovka ještě suché, protože v okamžiku vystoupení se můžeme stát „uzemněním“ auta a tím iniciovat blesk.

Varovné signály

- Všeobecná výstraha
- Požární poplach
- Zkouška sirén

KRIZOVÉ SITUACE A KRIZOVÉ STAVY

První pomoc

- **První pomoc (PP)** je definována jako soubor jednoduchých úkonů a opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví člověka omezují rozsah a důsledky tohoto ohrožení či postižení. Poskytnout první pomoc je povinen každý občan České republiky starší 18 let, pokud tím neohrozí svoje zdraví či život.
- Druhy:
- **Laická první pomoc**
- **Technická první pomoc** (hasiči, horská služba, .. – vyproštění, transport)
- **Odborná přednemocniční první pomoc** (záchranka)
- **Nemocniční péče** (oddělení JIP, ARO, aj.)

nepřímá srdeční masáž a umělá plicní ventilace

- **PROVÁDÍ SE KDYŽ:** postižený nereaguje na bolestivý podnět, nedýchá (mohou však být zachovány občasné lapavé dechy), je voskově bledý, rty, ušní boltce, špička nosu, nehtová lůžka jsou namodralá.
- Pokud uvidíme někoho někde ležet, nejprve bychom se měli rozhlédnout, abychom zjistili, co se mu mohlo stát a abychom neohrozili sami sebe.
- Zjistíme, zda je osoba při vědomí – osobu hlasitě oslovíme, případně zatřepeme ramenem; pokud neodpovídá, tak:
- Přivoláme pomoc z okolí hlasitým "POMOC!"
- Nejbližší osobě nařídíme, aby přivolala Zdravotnickou záchrannou službu (případně ji zavoláme sami)
- Zastavíme masivní vnější tepenné krvácení, nejlépe aplikací tlakového obvazu či zaškrcením nad ránou směrem k srdci (priorita!)
- Přiložíme ucho k ústům postiženého a poslechem a zároveň oční kontrolou hrudníku zjistíme, zda postižený dýchá; pokud nedýchá, tak:
- Vyčistíme dutinu ústní (od žvýkaček, bonbonů, zvratek) a postiženému hlavu šetrně zakloníme; pokud nezačne dýchat, tak:
- Zahájíme kardiopulmonální resuscitaci a pokračujeme v jejím provádění až do příjezdu Zdravotnické záchranné služby nebo do úplného vyčerpání záchránců

Zevní srdeční masáž

- Masáž srdce
- stlačujeme uprostřed hrudníku (dolní část hrudní kosti přibližně mezi prsními bradavkami)
- frekvence je 100 - 120 stlačení za minutu, tj. prakticky dvakrát za sekundu,
- masírujeme s propnutýma rukama přeloženýma zápěstími přes sebe (případně s propletenými prsty) kývavým pohybem celého těla
- stlačujeme do hloubky 5 cm, u dětí do hloubky 1/3 hrudníku
- při dvou záchráncích jeden poskytuje srdeční masáž, druhý plicní ventilaci, v případě únavy se mohou záchránci vystřídat po 2 minutách KPR

Plicní ventilace

- **Dýchání z úst do úst**
- Resuscitační rouška
- postiženému zakloníme hlavu
- prsty jedné ruky zacpeme nosní díry a nadechneme se (objem vdechu by měl být jako u normálního nádechu, velký objem vdechu je chybou!)
- široce otevřeme ústa, přitiskneme je kolem úst poraněného a vydechneme vzduch do jeho plic
- pozorujeme, jak se zvedá hrudník
- oddálením úst umožníme výdech, pozorujeme hrudník, zda klesá, a zároveň se nadechujeme
- máme-li k dispozici lékárničku použijeme resuscitační roušku, nebo resuscitační masku

Resuscitace

Shrnutí rozdílů při resuscitaci

	Poměr stlačení : vdechům	Technika stlačování	Zahájení KPR
Dospělí	30:2	2 ruce	30 stlačeními
Kojenci a děti 1 - 8 let	30:2	1 - 2 ruce <i>pozn. 1</i>	5 vdechy
Novorozenci	3:1	2 prsty <i>pozn. 2</i>	5 vdechy

- 1) technika stlačování záleží na věku dítěte / záchránce
- 2) při poskytování KPR dvěma záchránce se doporučuje používat metodu objímání (obejmeme rukama hrudník dítěte a resuscitujeme dvěma palci), při poskytování KPR jedním záchránce stlačujeme ukazovákem a prostředníkem jedné ruky

Dopravní výchova - legislativa

- Národní Strategie Bezpečnosti Silničního Provozu 2011 – 2020
- <http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf>

Dopravní výchova

- DOPRAVNÍ ZNAČKY
- <http://www.dopravni-znaceni.eu/>

Dopravní výchova – chodec (povinnosti)

- I ten, kdo tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík, pohybuje se na lyžích nebo kolečkových bruslích anebo pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm³, psa..
- Na pozemních komunikacích by se chodci měli pohybovat, pokud nejsou **na chodníku**, vždy jen **na správné straně vozovky**, jak jim to ostatně nařizují předpisy, a měli by zajistit, aby byli **dostatečně viditelní**. Používá **reflexní prvky**, využívá **značených přechodů** pro chodce a tam, kde nejsou, se pohybuje nejen podle předpisů, ale především tak, **aby neohrozil** sebe ani ostatní účastníky na komunikaci.

Pravidla pro chodce – VIDĚT A BÝT VIDĚN

- Chodec musí **užívat** především **chodníku nebo stezky pro chodce**. Kde není chodník, nebo je-li neschůdný, chodí se **po levé krajnici**, a kde není krajnice, nebo je-li neschůdná, chodí se **co nejbliže při levém okraji vozovky**.
- Je-li **blíže než 50 m** křižovatka s řízeným provozem, **přechod pro chodce**, místo pro přecházení vozovky, **nadchod nebo podchod** vyznačený dopravní značkou "Přechod pro chodce", "Podchod nebo nadchod", **musí** chodec **přecházet jen na těchto místech**. Na přechodu pro chodce se chodí vpravo.
- Mimo přechod pro chodce **je dovoleno přecházet** vozovku **jen kolmo** k její ose.
- Před vstupem na vozovku se chodec musí přesvědčit, zdali může vozovku **přejít, aniž by ohrozil sebe i ostatní účastníky provozu** na pozemních komunikacích.
- Chodec smí přecházet vozovku, jen pokud s ohledem na vzdálenost a rychlost jízdy přijíždějících vozidel **nedonutí** jejich řidiče k **náhlé změně směru nebo rychlosti jízdy**.
- Jakmile vstoupí chodec na přechod pro chodce nebo na vozovku, **nesmí se tam bezdůvodně zastavovat nebo zdržovat**.
- Chodec **nesmí vstupovat** na přechod pro chodce nebo na vozovku, **přijíždějí-li vozidla s právem přednostní jízdy**; nachází-li se na přechodu pro chodce nebo na vozovce, musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí těchto vozidel.
- Chodec **nemá na přechodu** pro chodce **absolutní přednost**; žádné takové pravidlo neexistuje! Chodec **nesmí vstupovat** na přechod pro chodce nebo na vozovku **bezprostředně před** blížícím se **vozidlem**.
- Chodec musí **dát přednost tramvaji**.
- Chodec **nesmí překonávat** zábradlí nebo jiné zábrany na vozovce.
- Chodec, který si neuvědomí, že mu nestačí pouze **vidět** přijíždějící vozidlo, ale musí hlavně on sám **být viděn** (v černém oblečení v noci opravdu chodec vidět není), si zahrává s vlastním zdravím, resp. přímo se svým životem. **Vidět a být viděn**, je základní pravidlo bezpečnosti na silnicích.

Okruhy dopravní výchovy

- Účastníci silničního provozu
- Chodník
- Silnice
- Přecházení silnice
- Křižovatka
- Cestování autem
- Hromadná doprava
- Výbava cyklisty a kola
- Jízda na kole

Účastníci silničního provozu

- **Chodec, cyklista, dopravní prostředky, osobní, nákladní, hromadná doprava, vozidla s právem přednosti v jízdě, protijedoucí vozidla, předjíždějící vozidlo, přijíždějící vozidlo.**
- Dívej se, poslouchej a přemýšlej. Nepočítej s tím, že řidič stihne zastavit.
- Ne každý účastník silničního provozu je ukázněný. Hraj si na bezpečných místech.
- Buď vždy opatrný a ohleduplný. Sleduj provoz okolo sebe.
- Neměň svoje rozhodnutí na poslední chvíli. Buď předvídavý.
- Nebuď lhostejný k ostatním. Nauč se poskytnout první pomoc.
- Ber ohled na ostatní účastníky silničního provozu.
- Počítej s chybami druhých.
- Nespoléhej se na to, že ostatní účastníci silničního provozu se chovají správně, bezpečně.
- Respektuj ostatní účastníky silničního provozu.
- Za všech okolností zachovej klid a chovej se bezpečně.

Chodník

- **Chodník, obrubník, zábradlí.**
- Po chodníku chod' vpravo.
- Na chodníku si nehraj.
- Na obrubníku se nezdržuj.
- Zábradlí není na hraní a ani se nepřelézá.
- Nikdy nevstupuj náhle do silnice.

Silnice

- Silnice, dálnice, krajnice, dělicí čára, levý okraj, pravý okraj, středy (silnice), hlavní silnice, vedlejší silnice, zatáčka, jízdní pruhy, odbočovací pruhy, snížená viditelnost, svítání, soumrak - stmívání, tma, reflexní doplňky, pestré oblečení.
- Po silnici jdi vlevo, proti přijíždějícím vozidlům.
- Silnice není hřiště, ani když na ní nic nejede.
- Řidič tě musí vidět i za snížené viditelnosti.
- Nos barevné oblečení.
- Na oblečení měj reflexní doplňky.

Přecházení silnice

- Přechod pro chodce, zebra, podchod, nadchod, semafor pro chodce, tlačítko pro chodce, semafor pro vozidla, vlevo – vpravo, rychle – pomalu, přímo – šikmo, oční kontakt, náhlý vstup do silnice, zakrytý výhled.
-
- Vždy se rozhlédni vlevo, vpravo a zase vlevo. Rozhlížeš se před přechodem i na něm.
- Rozhlížeš se po celou dobu přecházení silnice. Před přecházením navaž s řidičem oční kontakt.
- Přecházej rychle, ale ne zbrkle, a neutíkej. Po přechodu jdi vpravo.
- Přecházej přímo, nejkratší cestou. Při přecházení nepoužívej mobil ani sluchátka.
- Počítej s tím, že vozidla se blíží k tobě rychle. Počítej s tím, že řidič nemůže vždy zastavit hned.
- Vozidla s právem přednosti v jízdě mají vždy přednost. Nepřecházej na nepřehledných místech.
- Při rozhlížení mezi zaparkovanými auty nevyčnívej do silnice. Po přechodu kolo vždy veď.
- Nepočítej s předností na přechodu. Přecházej vždy na zelenou.
- Rozsvítí-li se ti při přecházení červená, dokonči přecházení, nevracej se.
- Používej podchody a nadchody. Nevstupuj do silnice bez rozhlédnutí. Nepřecházej na poslední chvíli.

Křižovatka

- **Křižovatka, kruhový objezd, provoz řízený policistou, přednost v jízdě, přednost zprava.**
- Při průjezdu křižovatkou se řídí pravidly a dopravními značkami.
- Nauč se rozumět pokynům policisty při řízení provozu na křižovatce.

Cestování autem

- **Bezpečnostní pás, autosedačka, výstup, nástup, parkoviště.**
- Při jízdě autem se vždy připoutej bezpečnostním pásem.
- Při jízdě autem používej autosedačku.
- Do auta nastupuj od krajnice nebo chodníku.
- Z auta vystupuj dveřmi k okraji silnice nebo k chodníku.
- Za jízdy autem nikdy nestůj mezi sedačkami.
- Nevyrušuj za jízdy řidiče.

Hromadná doprava

- **Zastávka hromadné dopravy, nástupiště, eskalátor.**
- Na zastávce si nehraj, stůj dále od okraje a klidně čekej.
- Při nástupu do prostředku hromadné dopravy dej přednost vystupujícím.
- Nevystupuj ani nenastupuj na poslední chvíli.
- Na eskalátorech stůj vpravo a přidržuj se madla.
- Jestliže je autobus vybaven bezpečnostními pásy, vždy se připoutej.
- Po vystoupení z autobusu přecházej nejlépe po přechodu.
- Po vystoupení z autobusu přecházej za autobusem a raději počkej, až odjede.
- V hromadných prostředcích uvolni místo nemocným, starším a těhotným ženám atd.
- Za jízdy hromadnými prostředky se drž.
- Nevstupuj na železniční přejezd, jestliže bliká červené světlo.
- Nepodlézej nikdy stažené závory.

Výbava cyklisty a kola

- Přilba, chrániče, povinná a doporučená výbava kola, výbava za snížené viditelnosti, brzdy, kryt řetězu, odrazky v pedálech, zvonek, přední a zadní odrazka, světlomet, blikačka.
- Nikdy nevyjížděj bez přilby.
- Nevyjížděj na nevybaveném nebo poškozeném kole.
- Jezdi jen na správně vybaveném jízdním kole.
- Za snížené viditelnosti používej správnou výbavu a reflexní doplňky.

Jízda na kole

- **Stezka pro cyklisty, jízdní pruh pro cyklisty, objíždění a předjíždění, změna směru jízdy, zhoršené podmínky pro jízdu na kole, zřetelná jízda, tlaková vlna, řazení před křižovatkou.**
- Používej stezky pro chodce a cyklisty.
- Ani jako cyklista nemáš na přechodu přednost.
- Používej jen správně vybavené jízdní kolo.
- Nepřeceňuj své síly.
- Kolo ved' vždy ve směru jízdy.
- Jako cyklista jsi řidič nemotorového vozidla a platí pro tebe stejná pravidla jako pro ostatní.
- Cyklisté jezdí vždy za sebou.
- Dodržuj pravidla přednosti v jízdě.
- Řid' se dopravními značkami.
- Dávej včas a zřetelně znamení o změně směru jízdy.

PROJEKT ALARM

- <http://www.dopravnialarm.cz/materialy-zs-stupen-1/>
- Metodické materiály

Globální problémy

- JEDNODUCHÝ PROBLÉM (LINEÁRNÍ) X GLOBÁLNÍ PROBLÉM (STRUKTUROVANÝ)
- SLOŽITÝ ZPŮSOB ŘEŠENÍ
- ZAPOJENÍ MNOHA ŘEŠITELŮ
- CELOSVĚTOVÉ – NADNÁRODNÍ
- DLOUHODOBÉ A SKRYTÉ

GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

- Globální problémy vznikají (s výjimkou přírodních katastrof) vědomým lidským přetvářením okolního prostředí. Vznikají následkem rozvoje společnosti a vytvářejí hrozbu celému lidstvu.
- Jejich kořeny (s výjimkou přírodních katastrof, protože ty jsou na Zemi přítomné téměř po celou dobu její existence) sahají hluboko do minulosti lidstva.

Původ globálních problémů

- **Neolitická revoluce** – po odeznění doby ledové (cca před 8-6 tis let) začali lidé postupně přecházet **od lovu zvěře a sběru plodin k jednoduchým formám zemědělství**. Získání půdy pro zemědělství bylo spojeno s vypalováním lesů a zakládáním trvalých sídel.
- **Průmyslová revoluce** – její začátek je na přelomu 18.-19.století. **Mohutný rozvoj průmyslu spojený s výraznou těžbou surovin**, zvýšenou urbanizací (stěhování lidí do měst z venkova, pracovní síla pro nově vznikající průmyslové podniky) a zvýšeným poškozováním ŽP. S průmyslovou revolucí souvisí i energetická krize v první polovině 70.let 20 století.
- **Ekonomická náročnost** – konzumní způsob života

Dopad globálních problémů od 20. století

- 3 důvody, proč se problémy objevují až v posledních 2. stoletích (dle Koháka, 2000)
- **1. Početnost** - kobylinky
- **2. Náročnost** – reklama, rybář
- **3. Moc** – velké civilizace X technika

1) Ekologické problémy

- 1.1. Ohrožení z vesmíru – srážka s cizím tělesem
- 1.2. Ohrožení z vesmíru – mimozemské civilizace
- 1.3. Jaderné havárie
- 1.4. Přírodní katastrofy (zemětřesení, vulkanismus, záplavy, tsunami aj.)
- 1.5. Kácení lesů
- 1.6. Snižování biodiverzity (úbytek rostlinných a živočišných druhů)
- 1.7. Skleníkový efekt
- 1.8. Ozónová díra
- 1.9. Tání ledovců
- 1.10. Nakládání s odpady
- 1.11. Přemnožení škůdců
- 1.12. Znehodnocování půdy
-

Problém vody a demografické problémy

- **2) Globální problém vody**

- 2.1. Rozšiřování pouští
- 2.2. Nedostatek pitné a užitkové vody
-

- **3) Demografické problémy**

- 3.1. Populační exploze
- 3.2. Migrace obyvatelstva (urbanizace, násilné přesuny)
- 3.3. Sociální patologie – alkoholismus, kouření, drogy
- 3.4. Nemoci
- 3.5. Negramotnost
- 3.6. Terorismus
-

Další globální problémy

- **4) Surovinový a energetický problém**

- 4.1. Nedostatek energie
- 4.2. Nedostatek surovin

-

- **5) Problém výživy**

-

- **6) Globální problém zaostalosti**

-

- **7) Etnické a náboženské problémy**

- 7.1. Nacionalismus
- 7.2. Náboženská netolerance
- 7.3. Rasismus

-

- **8) Problém války**

- 8.1. Celosvětový konflikt
- 8.2. Lokální války, které mohou přerůst v celosvětový konflikt

TUR/TUŽ – trvale udržitelný rozvoj (život)

- ne zastavení hospodářského růstu, nýbrž jeho usměrnění tak, aby základna přírodních zdrojů nebyla ničena a potřeby současné generace nebyly naplňovány na úkor generací příštích
- TUR je cestou progresivní - změna myšlení

Paradigma bio-regionální

- **Bioregionalismus** - alternativní postoj k přírodě
- bioregion = lokální oblast, prostor vyznačující se přírodními, zeměpisnými, ekologickými, sociálními, historickými a antropologickými rysy
- Bioregion je také morálním prostorem, „zrcadlem“
- Země, příroda, krajina – mluví k nám, oslovuje nás, definuje nás a my ji.
- Člověk je zodpovědný za bio-regionální prostředí.

Astronomické výdaje na zbrojení

- výdaje na zbrojení 2015: (v mld. USD)
- 1 800 miliard USD
- Spojené státy 610
- Čína 216
- Rusko 85

MÉDIA A REKLAMA

**„Média nejsou autoritativním zdrojem
informací! „**

Proč se stal svět médií nebezpečným?

- 1) Nové technologie
- 2) Obrovské zrychlení informací
- 3) Komeracionalizace a bulvarizace, infotainment
- 4) Komodifikace informací
- 5) Kompilování a skládání informací do nových kvalit v reálném čase
- 6) Globalizace médií
- 7) Skrytá reklama – komerční a politická
- 8) Česká specifika: hodnotový a orientační zmatek po komunismu, nedostatek novinářských osobností, nově se koncipující trh

1) Nové technologie

- Kdysi média informovala a do informace samotné nevstupovala. Dnes média realitu dělají.
- Rychle se mění technologie přenosu informací (elektronická média)
- Noviny již ne jako počteníčko
- rozhlas: ten ještě nebyl žádným ohrožením

1) Nové technologie

- Nixon a Kennedy
- televize - **převládající úspěch formy nad obsahem.**
- MEDIAKRACIE či dokonce TELEKRACIE
- Nepřehlednost a digitalizace (2012)
- Rozhlas „Ilustruje“ vysílání
- Z novin internet

2) Obrovské zrychlení informací

- Noviny 1x týdně – online přenos
- Mediální nosiče (čas, paměť)
- Světový formát – malý formát
- Titulní strana
- Cena za informaci převyšuje její pravdivost

3) Komeracionalizace a bulvarizace, infotainment

- Informace a zábava
- Komentáře slavných osobností
- Hlasatelé/moderátoři jako „vyrobené celebrity“
- Seriálové postavy se přenáší do reálného života lidí
- Presentace informací za účelem získat čtenáře

4) Komodifikace informací

- Informace se má prodat
- Sledovanost televizních novin (krváky apod.)
- Změna podání informace vzhledem k životní situaci člověka (od krváků k hospodářství)
- Komodifikace smrti (zástupné truchlení)

5) Kompilování a skládání informací do nových kvalit v reálném čase

- Pravá nebo falešná informace?
- Novinář nebo osobnost?
- Výběr informace a „dolepení“
- Kotel, karikatury Mohameda a lék
- Ptačí chřipka
- „nehoda Ilony Csákové“
- Média ve službě teroristů

6) Globalizace médií

- Nákazový efekt
- Špagety na stromech
- Volební výsledky SZ

7) Skrytá reklama – komerční a politická

- Unie Svobody a propagace myšlenky
- Reklama uvnitř médií jako „umělecké dílo“
- 80% nebo 40% lidí je manipulováno?
- Spotřebitelský úvěr a klamavá reklama
- Readers Digest Výběr
- Čauky. Jana
- VIDIOTI

Přemýšlejme o tom...

- **Informace se mačkají, křiví, nafukují ...
skládají náš obraz světa**
- **ALE JE TO KARIKATURA SVĚTA**

Jak se změnila struktura televizních pořadů?

- Zapojení obyčejných lidí – reality show, talentmánie, testy národa
- Tam, kde to nejde, alespoň seriál z „běžného prostředí“ – je to možná ta VAŠE Ulice!

Média – shrnutí hlavních prvků

Média

- výrobní organizace s výraznou orientací na ekonomickou úspěšnost
- Hierarchie
- zavedené rutinní postupy práce
- Význam mediální komunikace v současnosti - zábavní průmysl, reklama a vlivové agentury
- stávají se (spolu)nositeli veřejného života, výrazem životního stylu a kultury

Média – obsah (shrnutí)

- mediované obsahy vznikají a jsou uspořádány podle určitých pravidel a s určitým cílem
- Žádný mediovaný obsah není jen odrazem "reálného" světa a nepředstavuje jen zaručenou informaci
- zjednodušení a uspořádání, a to vždy s určitým cílem (určitým komunikačním záměrem)
- Sdělení stylizovaná jako objektivizující výpovědi o skutečnosti
- Jednotlivé typy mediovaných obsahů se vzájemně inspirují
- Média - zprostředkovatelé vzorů
- reklamy nabízejí společensky žádoucí vzory chování a řešení rozmanitých situací, zpravidla spojené s nějakým typem spotřebitelského chování

HLAVNÍ CÍLE MEDIÁLNÍ VÝCHOVY

- sdělení v médiích nejsou prostou kopií světa – i obsahy, které na sebe berou podobu „obrazu“ reálného světa (např. zpravodajství), jsou konstrukce
- základními procesy, jež prodělají všechna mediovaná sdělení než se dostanou k příjemcům, jsou zjednodušení, zestručnění, vytrídění a podřízení určitému účelu
- příjemci nemusí být a nejsou pasivní masa, nýbrž aktivní uživatelé
- média se podílejí na utváření veřejného života, pomáhají zaplnit volný čas a spoluvytvářejí životní styl
- sdělení v médiích mají různé účely, které nejsou vždy zřejmé na první pohled
- informace nabízené v médiích je nutné si ověřovat
- média nabízejí nejrůznější typy obsahů, které mají tendenci se opakovat a vytvářet si vlastní jazyk
- média jsou sociální instituce svého druhu mající svou strukturu (systém médií), svůj vývoj a svá ustavená pravidla fungování média jsou výrobní podniky s propracovanou dělbou práce a s orientací na ekonomické přežití, popřípadě tvorbu zisku

Co to je reklama?

- jakákoliv placená forma propagace výrobku, služby, společnosti, obchodní značky nebo myšlenky mající za cíl především zvýšení prodeje
- marketingová kampaň – tento výraz se používá, když obchodník (obecněji nabízející) využije několik komunikačních kanálů zároveň nebo jejich kombinaci
- Slovo reklama vzniklo z latinského „reklamare“ (znovu křičeti),
- „reklamou se rozumí **přesvědčovací proces**, kterým jsou **hledáni uživatelé zboží**, služeb nebo myšlenek prostřednictvím komunikačních médií“.

Ukázky

- http://www.youtube.com/watch?v=yc_eF6PIWBo
- <http://www.youtube.com/watch?v=uUoq4nvF3UY>

Druhy reklamy

- [Televizní reklama](#)
- Tisková reklama ([Inzerát](#), [Akční leták](#))
- Světelná reklama
- Rozhlasové spoty
- Mobilní reklama (Reklama na autech, dopravních prostředcích apod.)
- Venkovní reklama ([Plakáty](#), [Billboardy](#), atypické reklamní plochy - štíty domů, ploty apod.)
- Alternativní média (chodící reklama, City Light vitríny, reklamy vlečené letadlem, městský mobiliář - lavičky, zastávky MHD, hodiny, digitální teploměry, atd.)
- Propagační předměty (např. trička nebo propisky s nápisem nebo logem propagované firmy atd.)

REKLAMA

- Koupíme i to, co nepotřebujeme
- Teleshopping – kup do 20 minut!!!
- „Maminko, proč to musíme chtít?“
- Podprahová reklama
- Lunetic – písnička jako artikl k prodeji
- Kniha v metru
- Kilometr do obchodu
- Chudák Dáda

Legislativa a reklama

- Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
- Reklama především **nesmí být klamavá, skrytá, podprahová či v rozporu s dobrými mravy**. Nesmí **podporovat chování poškozující zdraví nebo ohrožující bezpečnost osob** nebo majetku, jakož i jednání poškozující zájmy na ochranu životního prostředí. **Nesmí propagovat výrobky** či služby, které jsou **zakázané**.
- **Zvláštní podmínky** se vztahují na reklamu uvádějící zvláštní nabídku, **reklamu zaměřenou na mládež do 18 let**, reklamu na tabákové výrobky, alkoholické nápoje, léčiva, zdravotnické prostředky, potraviny, kojeneckou výživu, prostředky na ochranu rostlin, střelné zbraně a střelivo a pohřebnictví.

Reklama podle kategorie

- Reklama **orientovaná na spotřebitele** - má za úkol získat nové zákazníky a posílit "věrnost" stávajících uživatelů
- Reklama **orientovaná na produkt** - snaží se zvýšit odbyt výrobků, popř. oznamuje zavedení nového produktu na trh
- Reklama **orientovaná na trh** - snaží se oslovit určitou "cílovou skupinu" uživatelů
- Reklama orientovaná **na vlastní podnik** - pokouší se změnit image firmy v očích veřejnosti

Reklama podle účelu

- **Informativní reklama** (informuje o nových produktech, akcích,...)
- **Přesvědčovací reklama** (dává důraz na značku, podněcuje zákazníky k rychlé koupi)
- **Připomínací reklama** (připomíná, kde si určitý výrobek mohou zákazníci koupit, nebo do kdy si ho mohou koupit)

Reklama

- Umístění zboží v obchodech
- Už od .../ jen...
- Drobné písmo
- Důchodci a reklama
- Krása a mládí v reklamách

Reklama nenaplní podstatu člověka

- Reklama – materiální produkty
- (léčiva-zdraví, dům-rodina, auto – svoboda, půjčky/peníze – štěstí...)
- Potřeby člověka jsou duchovní!
- <http://www.youtube.com/watch?v=vCvbNcMxXo0>
- http://www.youtube.com/watch?v=akT_Sn2ZmEA

Internet

- „neomezený zdroj informací“
- Relativně levný provoz
- Dvousečná zbraň
- Umět vybírat
- Informace může dávat kdokoli

Vše je na „netu“

návod na výrobu atomové bomby

Hledat

Přibližný počet výsledků: 2 780 (0,12 s)

Rozšířené vyhledávání

[Výroba atomové bomby | Blog skoro o všem](#)

29. srpen 2006 ... **Výroba atomové** či jiné destruktivní **bomby** je amatérským způsobem ale nebyl by tu lehčí **návod** pro blondýnu....jako myslím aby ta **bomba** ...

[darkhouse.blog.cz/0608/vyroba-atomove-bomby](#) - Archiv - Podobné

[Návod na výrobu Atomové bomby - WWW.DRMACEK.IC.CZ](#)

Návod na výrobu **Atomové bomby**. **Atomova bomba** a její **vyroba** v amatérských podmínkách (prvne publikovano v časopise Vodíkova jiskra) ...

[drmacek.ic.cz/?clanek=23](#) - Archiv - Podobné

[Šamanovo doupě: Jak si udělat atomovou bombu](#)

1. únor 2010 ... Zde zmíněný **návod** k domácí výrobě vodíkové bomby (POZOR ! ... Jak vidíte, **vyroba atomové bomby** je zde nastíněna ze dvou nezávislých zdrojů. ...

[samanovodoupe.blogspot.com/.../jak-si-udelat-atomovou-bombu.html](#) - Archiv

[Atomová bomba video – Posel smrti - Black | Café Time – Šokující videa](#)

Atomová bomba video – Posel smrti Video, fotky a zajímavosti denně ... Po atomovém výbuchu v poušti White Sands byly další **vyrobené** bomby Little Boy a Fat Man Jak zvětšit penis –

Návod na video - Život a smrt v ringu – Bitky videa ...

[cafe loveme.cz/video/atomova-bomba-video-posel-smrti/](#) - Archiv - Podobné

[3pól - Pacifista nebo průkopník atomové bomby?](#)

Na druhé straně je možné, že by takové **bomby** byly příliš těžké pro dopravu vzduchem. ...

přísně tajný mnohamilionový projekt Manhattan, který měl za cíl **vyrobení bomby**. ... **Návody** na pokusy. Obnovitelné zdroje. Počítače a internet ...

[www.tretipol.cz/158-pacifista-nebo-prukopnik-atomove-bomby](#) - Archiv - Podobné

[Jak vyrobit atomovou bombu](#)

Jaderná puma a její **výroba** v amatérských podmínkách ... Tato energie vzniká při štěpení **atomového** jádra za dodání malého množství energie zachyceným ...

[www.angelfire.com/ok/tdriza/atom.html](#) - Archiv - Podobné

Facebook

- Facebook vs. realita
- <http://www.youtube.com/watch?v=22gUYhzG3il>
- Komentáře (myšlenky)
- Fotky – jsem to já?
- Přátelství

Internet

- Sbližuje lidi nebo staví barikády?
- Komunikace: ICQ, Skype – kdy je opodstatněná
- „Když jsem viděl prázdná hřiště, parky, lavičky, když jsem nepotkal jednoho člověka na čerstvém vzduchu, tehdy jsem usoudil, že lidstvo dosáhlo vrcholu komunikace po síti“.

Hledání identity

- Svět médií ji podává dosti pokřivenou
- Dejme dětem správný vzor!